

**Alianța Civică
a Romilor din
România**

Către: Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
În atenția: dl. Ministru Daniel Petru Funeriu
Ref: Propunere de revizuire a proiectului legii educației naționale
Data: 2 aprilie 2010

Stimate domnule Ministru,

În urma studierii Proiectului de Lege a Educației Naționale, grupul de experți din cadrul *Reprezentanței UNICEF România* și din organizații neguvernamentale reunite în *Alianța Civică a Romilor din România* vă înainteză următoarea

PROPUNERE DE REVIZUIRE A PROIECTULUI LEGII EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Preambul

Luând în considerare următoarele instrumente juridice internaționale și naționale:

- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului
- Convenția Internațională privind Eliminarea tuturor formelor de Discriminare Rasială;
- Convenția ONU cu privire la persoanele cu dizabilități (2006)
- Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 33/1994;
- Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare adoptată, de către statele membre ale Consiliului European, la Strasbourg, la 5 noiembrie 1992 și intrată în vigoare la 1.03.1998;
- Directiva Consiliului Uniunii Europene 2000/43/CE, 29.06.2000, cu privire la implementarea principiului tratamentului egal între persoane indiferent de originea rasială sau etnică;
- Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg, la 1.02.1995, ratificată de România prin Legea nr. 33 din 29.04.1995
- Declarația „Suveranitate, Responsabilitate și Minorități Naționale” a Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga, 26 octombrie 2001);
- Planul de Acțiune pentru persoanele cu dizabilități (2006-2013) al Consiliului European, capitolul Educație
- Prevederile Constituției României
- L.272/2005 privind promovarea și respectarea drepturilor copilului
- Legea 48/2002 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

- Strategia de Îmbunătățire a Situației Romilor din România, capitolul Educație (HG 430/2001, modificată prin HG 522/2006).

Conștienți fiind de faptul că proiectul de lege introduce o multime de inovatii, unele absolut necesare și așteptate, în sistemul de educație – structura sistemului, cicluri educationale, managementul școlii, evaluarea etc. – este important de știut dacă aceste inovatii vor fi testate înaintea aplicării lor la nivel național.

Întrucât din prezentul proiect de lege lipsesc reglementările care vizează transformarea școlii românești într-un incubator de interculturalitate benefic deopotrivă tuturor cetățenilor aparținând minorităților naționale și ai populației majoritare considerăm esențiale următoarele:

- Promovarea diversității culturale, a dialogului intercultural și a nondiscriminării în spațiul școlar și universitar;
- Introducerea, între principiile învățământului, a principiului respectării și garantării diversității culturale și dialogului intercultural, principiu care să se regăsească în întreg cuprinsul Legii Educației Naționale, mai ales în ceea ce privește formarea inițială din învățământul superior și componentele curriculum-ului obligatoriu din învățământul preuniversitar și universitar;
- Introducerea informațiilor despre istoria și cultura minorităților în curricula școlară obligatorie pentru învățământul preuniversitar și universitar;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în domeniul diversității, a dialogului intercultural și non-discriminării;

Un spațiu școlar prietenos pentru beneficiar și cultivator de respect pentru diversitatea culturală existentă în societatea românească este imposibil de realizat fără elementele de combatere a segregării în educație a copiilor romi și respingerea fermă a oricăror forme de manifestare a discriminării în societatea noastră. Astfel, pentru eliminarea disparităților mari, de ordin istoric, dintre elevii majoritari și cei minoritari în ceea ce privește accesibilitatea școlară și ca politică reparatorie față de grupurile dezavantajate din societate, considerăm esențiale:

- Introducerea, printre principiile după care se ghidează toți cei implicați în sistemul de învățământ românesc, a principiului acțiunii afirmative, principiu care să se regăsească în întreg cuprinsul legii, ca măsură a voinței politice de a sprijini minoritatea romă să beneficieze de serviciile de educație puse la dispoziție de statul român;
- Continuarea și extinderea măsurilor afirmative pentru romi, atât în învățământul preuniversitar, cât și în învățământul superior.
- Includerea învățământului bilingv (în limba română și în limbile minorităților naționale din România) la capitolul referitor la învățământul pentru persoanele aparținând minorităților naționale;
- Includerea funcției de asistent educațional între funcțiile personalului didactic auxiliar.

Pentru toate aceste considerente de ordin general, organizațiile semnatare va propun, Domnule Ministru, următoarele amendamente la proiectul legii educației naționale, care acoperă următoarele teme:

- Diversitate culturală și dialog intercultural
- Principiul egalității de tratament și nediscriminare, inclusiv desegregare și acțiune afirmativă
- Promovarea egalității de gen prin curriculum
- Educație școlară bilingvă pentru elevii aparținând minorităților naționale
- Limba maternă în curriculum și evaluarea școlară
- Personalul didactic auxiliar: asistentul educațional și mediatorul școlar
- Conditionarea sau neconditionarea acordării alocatiei pentru copii de participarea la educație
- Educația pentru persoane cu cerințe educaționale speciale
- Promovarea educației diferențiate în învățământul de masă
- Educația timpurie
- Parentalitatea – educație sau sancțiune

Semnături:

Reprezentanța UNICEF România – Eugen Crai, Specialist Politici Sociale

Alianța Civică a Romilor din România – David Mark, Director executiv

Împreună cu organizațiile membre ale Alianței Civice a Romilor din România:

1. Centrul Romilor „*Amare Romentza*” București, Mihai Neacșu, *Director Executiv*;
2. Centrul Romilor de Intervenție Socială și Studii „*Romani Criss*” București, Magda Matache, *Directoare Executivă*;
3. Fundația *Ruhama* Oradea, Marian Daragiu, *Președinte*;
4. Alianța pentru Unitatea Romilor – Filiala Brailă, Săndel Grosu, *Președinte*;
5. Asociația „*Roma Access*” Constanța, Ion Nicu Stoica, *Director Executiv*;
6. Asociația „*Romii Romascani*” Neamț, Liviu Daraban, *Președinte*;
7. Asociația *Romii Ursari* Iași, Viorel Motaș, *Președinte*;
8. Asociația „*Șanse Egale pentru Femei și Copii*” Sălaj, Făițaș Mirela, *Directoare Executivă*;
9. Asociația „*Șanse Egale*” Sălaj, Vaszi Robert Janos, *Președinte*;
10. Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului „*Șanse Egale pentru Romi și Sinti ADOSEERS*” Sălaj, Marcosan Andrei, *Președinte*;
11. Asociația *Thumende* Hunedoara, Cristinela Ionescu, *Președintă*;
12. Centrul Tinerilor Romi „*Amaro Suno*” Craiova, Marian Ghiță, *Președinte*;
13. Centrul Cultural „*O Del Amenca*” Prahova, Ganea Daniel, *Director Executiv*;
14. Agenția de Dezvoltare Comunitară „*INTER-ACTIVA*” Botoșani, Semiramida Bălan, *Președintă*;
15. Asociația „*Divano Romano*” Botoșani, Ferariu Rubina, *Președintă*;
16. Asociația „*Parudimos*” Timișoara, Carmen Marcu, *Președintă*;
17. Asociația Jurnaliștilor Romi, București, Lacatuș Georgică, *Director Executiv*;
18. Asociația T.R.U.S.T. – Tinerii Romi pentru Unitate, Solidaritate și Transparență Craiova, Alin Banu, *Director Executiv*;
19. Rețeaua Națională a Tinerilor Romi din România, București, Florin Manole, *Director Executiv*;

Articol proiect lege	Recomandari modificare articol	Nota de fundamentare
1.		
2.	<p>Apartenența etnică, socială, politică, religioasă etc. nu <i>sunt forme de discriminare</i>, ci criterii de discriminare, care pot conduce la forme de discriminare, așadar, la art. 2 (2) al prezentului proiect de lege nu se poate formula astfel „indiferent de conditia sociala si materiala, de sex, rasa, etnie, nationalitate, apartenenta politica sau religioasa sau orice altă formă de discriminare”, ci „indiferent de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronica necontagioasa, infectare HIV, apartenenta la o categorie defavorizată, precum si orice alt criteriu de discriminare” (Textul legislatiei anti-discriminare...luand in considerare criteriile de discriminare asa cum sunt ele enuntate in ORDONANTA nr. 137 din 31 august 2000 (republicată) privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare*)).</p>	<p>Respectarea diversității culturale trebuie să se regăsească între principiile Legii Educației, nu numai în sensul respectării dreptului minorităților naționale de a-și cultiva și promova propriile identități etnice, dar și în sensul în care majoritatea trebuie să cunoască și să respecte diversitatea culturală și dialogul intercultural.</p> <p>Respectarea dreptului minorităților naționale de a-și cultiva și promova propriile identități etnice trebuie însoțită de garantarea acestui drept prin politici publice specifice.</p> <p>Pluralismul în educație trebuie să se refere și la diversitatea etnică, religioasă și de alte tipuri din societate.</p> <p>Pentru a fi un principiu operațional, respectarea diversității culturale trebuie să se regăsească în curriculum-ul școlar, între competențele promovate în învățământul primar și gimnazial, între principiile învățământului superior, în formarea inițială de la nivelul învățământului superior, în activitățile curriculare și extracurriculare ale elevilor și ale studenților și în formarea continuă a cadrelor didactice.</p>
3.	<p>La articolul 3, propunem inlocuirea principiului echitatii cu urmatorul principiu, mai cuprinzator: Principiul egalitatii de tratament si nediscriminarii, potrivit caruia accesul la oportunitatile de invatare, la toate nivelurile si formele de invatamant se realizeaza fara discriminare, in mod echitabil, inclusiv prin actiune afirmativa.</p> <p>La articolul 3, propunem adaugarea urmatorului principiu: Principiul diversității culturale și al dialogului intercultural în spațiul școlar si universitar.</p> <p>Modificarea art. 3 (7), după cum urmează:</p>	<p>Avand in vedere legislatia antidiscriminare, respectiv Ordonanta de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare (republicata) [1], dar si Conventia Europeana a Drepturilor Omului (CEDO) [2], consideram ca se impune modificarea noastra din motive de coerenta legislativa si sub aspectul necesitatii realizarii unei protectii egale a legii, pentru toate grupurile de persoane apartinand minoritatilor.</p> <p>Potrivit Ordinului nr. 1527 din 18.07.2009 al Ministerului Educației privind dezvoltarea problematii diversității în curriculumul național, se are în vedere formarea elevilor pentru o societate caracterizată prin diversitate culturală, drept care</p>

	<p>- schimbarea termenului „respectării” cu termenul „garantării”. În concluzie, propunem formularea: „Principiul garantării identității culturale a minoritatilor nationale.”</p>	<p>acest principiu și aplicarea lui în toate domeniile învățământului trebuie să se regăsească în Legea Educației.</p> <p>[1] - Conform art. 2, alin. (1): <i>“Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”</i></p> <p>[2] - Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ratificată de România prin legea nr. 33/1994) prevede la articolul 14: <i>“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”</i>. În plus, garantiile legale contra discriminării au fost sporite prin adoptarea Protocolului Adițional nr. 12 la CEDO care prevede: <i>“art. 1, (1) Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.</i> <i>(2). Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1.”</i></p>
4.		
5.		
6.		
7.		

<p>8.</p>	<p>Propunem adugarea, după art. 8, a următoarelor articole:</p> <p>Art. Nou 8' (1) În sistemul național de învățământ segregarea este interzisă și se sancționează potrivit legii.</p> <p>(2) În cadrul sistemului educational, segregarea consta în separarea fizică, intenționată sau neintenționată, a copiilor și tinerilor minoritari de restul copiilor și tinerilor în grupe, clase, clădiri, unități de învățământ și alte spații utilizate în învățământ, astfel încât procentul copiilor și tinerilor minoritari din totalul copiilor și tinerilor din unitatea de învățământ/clasă/grupă este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii și tinerii minoritari de vârsta respectivă îl reprezintă din totalul populației de aceeași vârstă în respectiva unitate administrativ-teritorială.</p> <p>(3) Nu se consideră segregare, în sensul prezentei legi, organizarea procesului/unităților de învățământ astfel încât să permită predarea limbii materne și/sau a altor/tuturor disciplinelor în limba maternă, precum și în cazurile similare expres prevăzute de lege.</p> <p>Art. Nou – (1) Unitățile școlare, cu sprijinul autorităților locale și al serviciului de evidență a populației, au obligația de a face, anual, recensământul copiilor de 6 / 7 ani din zona arondată.</p> <p>(2) În cazul identificării unor copii ce nu au documente de identitate, cadrele didactice care au efectuat recensământul au obligația legală de a raporta aceste cazuri către primării și Serviciile de evidență a populației din cadrul acestora în vederea obținerii documentelor de identitate și înscrierii acestora la școală.</p> <p>(3) Autoritățile publice locale (Primării, Consilii locale, servicii</p>	<p>O problema certa, recunoscuta oficial de catre Ministerul Educatiei si Cercetarii, o constituie segregarea copiilor pe criterii etnice in sistemul de invatamant. Urmare si a lobby-ului societatii civile, in data de 19.02.2007, Ministerul a emis Ordinul nr. 1540/2007 privind interzicerea segregarii scolare a copiilor romi.</p> <p>Ordinul condamna segregarea drept „o forma grava de discriminare” si arata ca are drept consecinta accesul inegal la o educatie de calitate[1]¹. In plus, Ministerul a venit in intampinarea acestei probleme si prin implementarea unor proiecte si programe, cum ar fi programul PHARE „Accesul egal la educatie al grupurilor dezavantajate, cu focus pe romi”.</p> <p>In pofida recunoasterii si abordarii oficiale a acestei probleme de catre Minister, sunt inca intalnite cazuri de segregare in educatie, atat la nivel de scoala sau la nivel de clase cat si la nivelul sistemului de invatamant special, in diferite zone ale tarii.</p> <p>Problematika segregarii copiilor romi in sistemul de invatamant a fost just reflectat si in rapartele organizatiilor internationale[2]².</p> <p>In acest sens, apreciem ca fiind utila nu numai continuarea, ci mai ales intarirea eforturilor realizate de Ministerul Educatiei si Cercetarii pana in prezent, in sensul combaterii segregarii pe criteriile prevazute la alin 1. al art. 5, intre care mentionam adoptarea Notificarii MECTS nr. 29323/2004, a Ordinului nr.</p>
------------------	---	--

¹

² Raportul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii privind Romania (2005) specifică faptul că „[u]nele școli, cum ar fi în Cehei, județul Sălaj, Tg. Frumos, județul Iași, Geoagiu, județul Hunedoara, Arduș, județul Maramureș, Tg. Jiu, județul Gorj și altele discriminau copiii romi.” În continuare, se menționează că în urma sesizărilor mai multor organizații, în aprilie (2004), Ministerul Educației și Cercetării a interzis segregarea în școli „printr-o notificare care nu avea caracter legal obligatoriu”, și că organizațiile rome „fac presiuni pentru emiterea unui ordin în acest sens.”

Tot în acest sens se pronunță și Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) atunci când cere autorităților române „sa dea Notificării 29323/20.04.2004 putere de lege, pentru a face ca aplicarea măsurilor pe care ea le propune să fie obligatorie și pentru ca prevederile ei să fie respectate.” (par. 132). Pentru detalii vezi și Protecția legală împotriva discriminării și politicile publice față de romi, Romani CRIS, Editura ECA, 2007.

	<p>de evidență a populației) au obligația să ia măsurile necesare și să aloce fondurile necesare obținerii documentelor de identitate până la sfârșitul anului școlar în curs.</p> <p>Art. Nou – (1) Unitățile de învățământ primar și gimnazial sunt obligate să școlarizeze, cu prioritate, în limita planului de școlarizare aprobat, elevii care au domiciliul în aria de cuprindere a unității de învățământ respective.</p> <p>(2) La înscrierea copiilor în clasele I și a V-a pentru fiecare an școlar, conducătorii unităților de învățământ dintr-o unitate administrative-teritorială vor avea în vedere ca repartizarea copiilor pe școli și clase să se facă cu respectarea proporției de copii și tineri minoritari din totalul numărului de copii și tineri din unitatea administrative-teritorială, în așa fel încât nu se formeze clase sau școli segregate pe criteriul etnic.</p> <p>(3) Solicitarea părintelui/tutorei legal al copilului ca școlarizarea copilului său să se facă la o altă unitate școlară de învățământ primar sau gimnazial decât cea la care domiciliul său este arondat reprezintă o excepție de la alin 2 al prezentului articol, iar analiza oportunității cererii va avea în vedere și respectarea prevederilor legale privind interzicerea segregării școlare.</p> <p>Art Nou - În procesul de admitere, instituțiile de învățământ preuniversitar vor avea în vedere asigurarea oportunităților egale în vederea școlarizării copiilor provenind din mediile defavorizate prin instituirea, în condițiile legii, a măsurilor afirmative privind locurile speciale pentru grupuri dezavantajate.</p>	<p>1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și Memorandumul de Cooperare privind asigurarea accesului copiilor și tinerilor romi din România la un învățământ de calitate prin desegregarea școlară și promovarea educației pentru identitate.</p> <p>Demersurile ministeriale necesită în primul rând condamnarea fără echivoc și interzicerea segregării pe criterii etnice. Acest lucru, imperativ conform legislației internaționale și insusit de către Minister, poate fi lesne realizat prin interzicerea segregării pe criterii etnice de către legea cadru a învățământului. Prin aceasta, se asigură eficiența implementării Ordinului nr. 1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi, forța juridică necesară combaterii efective a segregării în sistemul de învățământ, accesul tuturor copiilor la o educație de calitate, precum și respectarea garanțiilor constituționale și a obligațiilor internaționale asumate de statul român. Sustinem asadar, includerea unor prevederi, <i>in legea cadru a învățământului</i>, care să interzică, definească și combată discriminarea pe criterii etnice.</p> <p>[1] - În mod concret, Ordinul prevede ca „<i>Segregarea este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane</i>” (art. 2, alin 1 din Metodologie).</p> <p>[2] - Raportul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii privind România (2005) specifică faptul că „[u]nele școli, cum ar fi în Cehei, județul Sălaj, Tg. Frumos, județul Iași, Geoagiu, județul Hunedoara, Arduș, județul Maramureș, Tg. Jiu, județul Gorj și altele discriminau copiii romi.” În continuare, se menționează că în urma sesizărilor mai multor organizații, în aprilie (2004), Ministerul Educației și Cercetării a interzis segregarea în școli „<i>printr-o notificare care nu avea caracter legal obligatoriu</i>”, și că organizațiile române „<i>fac presiuni pentru emiterea unui ordin în acest sens.</i>” Tot în acest sens se pronunță și Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) atunci când cere autorităților române „<i>sa dea Notificării 29323/20.04.2004 putere de lege, pentru a face ca aplicarea măsurilor pe care ea le propune să fie obligatorie și pentru ca prevederile ei să fie respectate.</i>” (par. 132). Pentru detalii vezi și Protecția legală împotriva discriminării și politicile publice față de romi, Romani CRIS, Editura ECA, 2007.</p>
9.	<p>Modificarea art. 9 (1), după cum urmează:</p> <p>- adăugarea, după „circulație internațională”, a următoarelor: „precum</p>	<p>învățământul bilingv pentru minoritățile naționale este, alături de învățământul în limbile minorităților naționale și de</p>

	<p>și bilingv, în limba română și într-o altă limbă”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „În România, învățământul este bun public și se desfășoară, în condițiile prezentei legi, în limba română, precum și în limbile minorităților naționale și în limbi de circulație internațională, precum și bilingv, în limba română și într-o altă limbă.”</p> <p>Modificarea art. 9 (2), după cum urmează: - adăugarea, după „limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „sau bilingv”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „În fiecare localitate, se organizează și funcționează unități de învățământ sau formațiuni de studiu cu limba de predare română și, după caz, cu predarea în limbile minorităților naționale sau bilingv, ori se asigură școlarizarea în limba maternă în cea mai apropiată localitate în care este posibil.”</p>	<p>învățarea limbii materne în școală, o a treia cale de cultivare a limbii materne și, totodată, de învățare a limbii române de către elevii aparținând minorităților naționale, în contextul unui deficit de cadre didactice care pot preda toate disciplinele în limbile minorităților naționale și în contextul existenței în România a unui învățământ liceal bilingv având ca obiectiv învățarea intensivă a limbilor moderne.</p>
10.	<p>Modificarea art. 10 (1), după cum urmează: - adăugarea, după „limba română”, a următoarelor: „și în limbile minorităților naționale din România, precum și bilingv, în limba română și într-o limbă a minorității naționale”; adăugarea, între „trăiesc” și „români”, a termenului „cetățeni”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Guvernul sprijină învățământul în limba română și în limbile minorităților naționale din România, precum și bilingv, în limba română și într-o limbă a minorității naționale în țările în care trăiesc cetățeni români, cu respectarea legislației statului respectiv.”</p> <p>Modificarea art. 10 (2), după cum urmează: adăugarea, după „limba română”, a următoarelor: „și în limbile minorităților naționale din România, precum și bilingv, în limba română și într-o limbă a minorității naționale”; adăugarea, după „cultură și civilizație românească pentru copiii emigranților români” a următoarelor: „sau, după caz, copiilor aparținând minorităților</p>	<p>Există, printre cetățenii români care lucrează și trăiesc pe termen lung în alte țări, și cetățeni români aparținând minorităților naționale, așadar învățământul în limbile minorităților naționale în aceste țări trebuie susținut de statul român, ca prelungire a politicilor pozitive de acest tip din România.</p>

	<p>naționale din România, cultură și civilizație ale minorității naționale respective.”</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, prin Institutul Limbii Române, poate organiza unitati de învățământ cu predare în limba română și în limbile minorităților naționale din România, precum și bilingv, în limba română și într-o limbă a minorității naționale pe lângă oficiile diplomatice și instituțiile culturale ale României în străinătate, poate susține lectorate în universități din străinătate, precum și cursuri de limba, cultura și civilizație românească pentru copiii emigranților români sau, după caz, copiilor aparținând minorităților naționale din România, cultură și civilizație ale minorității naționale respective.”</p>	
11.		
12.		
13.	<p>Modificarea art. 13 (1), după cum urmează: Inlaturarea termenului „principalilor” și a parantezei: In concluzie, propunem următoarea formulare: „Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului proiectează, fundamentează și aplică strategiile naționale în domeniul educației, cu consultarea partenerilor sociali.”</p>	<p>Consultarea cu toți partenerii sociali interesați este o prevedere a legii privind transparența decizională și nu poate fi restrâns explicit numărul sau tipul partenerilor interesați în textul prezentului proiect de lege.</p>
14.		
15.	<p>Propunem eliminarea articolului 15 ca fiind neconstituțional, prin prisma următoarelor considerente:</p> <p>Acordarea alocației pentru copii este un drept constituțional a cărui acordare nu este condiționată în niciun fel. Mai mult, o decizie a Curții Constituționale interpretează textul constituțional în sensul de mai sus.</p> <p>Art 15 face vorbire de acordarea alocației pentru copil <i>pe durata școlarizării</i> în învățământul preuniversitar. Așa cum este formulat</p>	

	<p>articolul nu este clar daca se introduce o conditionare a acordarii alocatiei pentru copil pe aceasta durata (<i>pe durata scolarii</i>), ci doar este consfintit ca pe aceasta durata copiii beneficiaza de alocatie. Sa presupunem ca legiuitorul doreste introducerea conditionarii acordarii alocatiei pentru copil, atunci din felul in care este formulat articolul un copil de varsta prescolara care nu frecventeaza gradinita (parte a "invatamentului preuniversitar", vezi art. 22 al proiectului de lege) nu ar putea beneficia de alocatie pentru copil, ceea ce nu este admisibil. Privarea de alocatie pentru copil, un beneficiu garantat tuturor copiilor prin Constitutia Romaniei, nu se poate face printr-o lege inferioara ca rang Constitutiei, recte prin lege, chiar si organica, cum va fi legea educatiei. Experienta empirica din trecut, privind conditionarea acordarii alocatiei pentru copil de participarea la vreuna din formele de invatamant nu a generat o crestere a participarii, ci doar abandon scolar ascuns.</p>	
16.	<p>Propunem eliminarea articolului 16. Religia nu ar trebui sa fie parte din trunchiul comun al planurilor cadru ale invatamantului primar, gimnazial, liceal si profesional.</p>	<p>Prezentul proiect de lege a educatiei statueaza la articolul 3 (11) principiul independentei de ideologii, religii si doctrine politice. Astfel, prezentul articol devine incompatibil cu principiile enuntate pe care se fundamenteaza prezentul proiect de lege.</p>
17.		
18.		
19.	<p>Propunem reformularea articolului, astfel incat sanctiunea sa poata fi aplicabila.</p>	<p>Art. 19 instituie o sanctiune universala impotriva autoritatilor publice locale care nu asigura buna desfasurare a invatamantului preuniversitar in "arealul" in care isi exercita autoritatea. Sanctiunea este pierduta pe parcursul legii si nu este obiectivata in niciun fel. Mai mult, formula "buna desfasurare a invatamantului" este extreme de laxa (in contextul specific al sistemului de educatie din Romania).</p>
20.	<p>Modificarea art. 20 (2), după cum urmează: - adăugarea după „vârsta”, a următoarelor: „apartenența etnică, religioasă și de gen”;</p>	

	În concluzie, propunem formularea: „Statul promoveaza principiile învatamântului democratic si garanteaza dreptul la educatie diferentiata, pe baza pluralismului educational, în acord cu vârsta, apartenența etnică, religioasă și de gen si capacitatile individului.”	
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.	<p>Modificarea <u>art. 27</u>, după cum urmează: - adăugarea, următorului paragraf:</p> <p>„Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului stabileste prin ordin al ministrului un numar de locuri rezervate la admiterea in liceu în beneficiul persoanelor aparținând grupurilor defavorizate, al persoanelor cu nevoi speciale, al persoanelor din mediul rural și al persoanelor aparținând minorităților naționale, sau alte actiuni afirmative prin care sa stimuleze participarea la invatamantul liceal a persoanelor apartinand acestor categorii.</p>	Aceasta reprezinta modalitatea de aplicare a principiului acțiunii afirmative cu rol rectificativ-reparatoriu în beneficiul persoanelor aparținând grupurilor defavorizate, al persoanelor cu nevoi speciale, al persoanelor din mediul rural și al persoanelor aparținând minorităților național.
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.	<p>Modificarea <u>art. 33 (1)</u>, după cum urmează: - adăugarea, după „în limba maternă”, a următoarelor: „sau bilingv (în</p>	

<p>limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”. În concluzie, propunem formularea: „Persoanele aparținând minoritatilor naționale au dreptul sa studieze si sa se instruiasca în limba materna sau bilingv (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română), la toate nivelurile, tipurile si formele de învățământ preuniversitar, în condițiile legii.”</p> <p>Modificarea art. 33 (2), după cum urmează: - adăugarea, după „predare în limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „În funcție de necesitățile locale, se pot organiza, la cerere și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limbile minoritatilor naționale sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română).”</p> <p>Modificarea art. 33 (3), după cum urmează: - adăugarea, după „în limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „bilingve (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „La toate formele de învățământ în limba română, în limbile minoritatilor naționale, bilingve (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română) sau în limbi de circulație internațională, se poate înscrie și pregăti orice cetățean român, indiferent de limba sa maternă și de limba în care a studiat anterior.”</p> <p>Modificarea art. 33 (4), după cum urmează: - adăugarea, după „predare în limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „În cadrul unităților sau secțiilor cu predare în limbile minoritatilor</p>	
---	--

<p>nationale sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română), singulare în localitate, se pot organiza clase liceale și profesionale cu grupe de elevi de diferite profiluri, în condițiile legii.”</p> <p>Modificarea art. 33 (5) a), după cum urmează: - adăugarea, după „predare în limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Pe raza unitatilor administrativ teritoriale (municipiu, oras, comuna), cu mai multe institutii de învățământ cu predare în limbile minoritatilor naționale sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română), cel puțin o unitate scolara va fi desemnata pentru a primi personalitatea juridica, indiferent de efectivul de elevi.”</p> <p>Modificarea art. 33 (5) b), după cum urmează: - adăugarea, după „predare în limbile minorităților naționale”, a următoarelor: „sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „În cadrul unitatilor de nivel gimnazial sau liceal, cu predare în limbile minoritatilor nationale sau bilingvă (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română), singulare în municipiu sau oras, se acorda personalitatea juridica, indiferent de efectiv.”</p> <p>Modificarea art. 33 (5) c), după cum urmează: - adăugarea, după „limba lor maternă”, a următoarelor: „sau bilingv (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română)”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Elevii aparținând minoritatilor nationale care, în localitatea de domiciliu, nu au posibilitatea de a învăța în limba lor materna sau bilingv (în limba maternă și în altă limbă, inclusiv limba română), vor fi sprijiniti prin decontul transportului la cea mai apropiata scoala</p>	
--	--

	<p>cu predare în limba minoritatii respective sau vor primi cazare, masa gratuita în internatul unitatii de învățământ cu predare în limba minoritatii respective unde au fost scolarizati.”</p> <p>Modificarea art. 33 (8) b), după cum urmează: - adăugarea, după „limba de predare a minorităților”, a următoarelor: „manuale bilingve sau”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Pentru elevii aparținând minoritatilor nationale, MECTS asigura manualele scolare, care pot fi: manuale elaborate în limba de predare a minoritatilor, manuale bilingve sau manuale traduse din limba româna.”</p>	
34.	<p>Modificarea art. 34 (4), după cum urmează: - adăugarea, după prima frază, a următoarei propoziții: „Planurile cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ limba și literatura maternă, precum și istoria și tradițiile minorității naționale, ca parti ale trunchiului comun.”</p> <p>Modificarea art. 34 (6), după cum urmează: - adăugarea, după punctul b), a unui punct c) cu următorul conținut: „În programele și manualele de literatură română se vor reflecta literaturile minorităților naționale din România.”</p>	
35.	<p>Art. 35-42 Subcapitolul “Învățământ special și special integrat” generează multe confuzii începând cu terminologia și terminând cu grupurile de beneficiari. Aici nu există nicio definiție a “învățământului special integrat”</p>	<p>UNICEF nu susține în niciun fel terminologia defectologică de tipul celei folosite în proiectul de lege (“deficiente”, “handicap”, etc.).</p> <p>Aici nu este clar de ce copiii, elevii și tinerii cu dizabilități de comunicare sau relaționare sau chiar cei cu dizabilități motorii sau de alt tip trebuie să învețe în unități de învățământ special, doar pentru a da câteva exemple de prevederi care pot fi discriminatorii. O altă neclaritate este plasarea învățământului copiilor și adulților din centrele de reeducare și penitenciare (pentru minori sau adulți) la capitolul “Învățământ special și special integrat”...</p> <p>De altfel, cum recomandă și Asociația RENINCO România,</p>

		propunem utilizarea termenului generic “cerinte educationale speciale (aditionale)”, care poate avea in vedere dizabilitatea bazata, cel mai adesea, pe o boala sau deficiente, dificultatile (specifice) de invatare, tulburarile de comportament, ori alte dezavantaje care pot solicita un sprijin suplimentar in educatie. De asemeni, recomandam utilizarea propunerilor Asociatiei Reninco Romania aferente acestui capitol de lege.
36.		
37.	<p>Modificarea art 37 , prin introducerea a două noi alineate după alineatul 2, după cu urmează: Propunem introducerea următoarelor alineate:</p> <p>3) Eficiența, validitatea și fidelitatea evaluărilor se vor monitoriza, de către organisme independente din care vor face parte reprezentanți ai societății civile.</p> <p>4) Diagnosticarea abuziva a copiilor pe criterii etnice, de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, apartenenta la o categorie defavorizata, precum si de orice alt criteriu, , fapt ce determină includerea lor in clase cu cerinte educationale speciale, se sanctioneaza..</p>	<p>Din experiența organizațiilor semnatare, au existat copii romi care au fost în mod abuziv diagnosticați cu CES, pe motivul necunoașterii limbii române sau pe motivul unei comportament neadecvat, inclusiv în scopul îndeplinirii criteriilor de eligibilitate pentru aplicarea la diferite programe de finanțare de către unele școli.</p> <p>(ar trebui introdus si un capitol „sanctiuni”, in care ar trebui reglementate formele de sanctionare si conditiile de aplicabilitate ale lor)</p>
38.		
39.	Art. 39 (4) Recomandam mutarea paragrafului (4) de la subcapitolul „Învatamântul special si special integrat” in cadrul unui subcapitol distinct.	O neclaritate este plasarea invatamantului copiilor si adultilor din centrele de reeducare si penitenciare (pentru minori sau adulti) la capitolul “Invatamant special si special integrat”...
40.		
41.		
42.		
43.	<p>Art. 43. Recomandam eliminarea din paragraful (1) a conceptului de “centre de excelenta.”</p> <p>Propunem urmatorul text: Statul sprijina copiii si tinerii capabili de performante deosebite în unitati de invatamânt.</p>	Art. 43 “Invatamant pentru copii si tineri capabili de performante deosebite” este un subcapitol care consfinteste infiintarea “Centrelor de excelenta”. In opinia noastra, fiecare scoala trebuie sa fie un “centru de excelenta”. Invatamantul adaptat ritmului de invatare si sprijinirea performantelor scolare trebuie sa fie preocuparea fiecarui cadru didactic in

		procesul de transpunere a unui curriculumului national flexibil in cadrul invatamantului public.
44.	<p>Modificarea art. 44 (4), după cum urmează: - înlocuirea lui „poate finanța” cu „finanțează”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Statul finanțează programul „Scoala dupa scoala” pentru copiii si elevii din grupurile dezavantajate.”</p>	
45.		
46.		
47.	<p>Modificarea art 47 alin 2 si 7 dupa cum urmeaza:</p> <p>Se va complete articolul 47 alin 2 cu urmatorul paragraf: Reteaua scolara se va organiza de catre autoritatile locale avand in vedere art. 4 lit. A) si art. 5 lit a) si b) din Anexa nr 1 precum si Anexa nr 3 a a OMEC T nr 1540 din data de 19.07.2007</p> <p>Se va complete articolul 47 alin 7 cu urmatorul paragraf :</p> <p>Noua arondare a elevilor se va face avand in vedere art. 4 lit. a si art. 5 lit. a si b din Anexa nr 1, precum si Anexa nr 3 a OMECT nr 1540 din data de 19.07.2007</p>	
48.		
49.		
50.	<p>Modificarea art. 50 (1), după cum urmează: - adăugarea, după „dezvoltării personale”, a următoarelor: „diversitatea culturală și dialogul intercultural”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Învatamântul preuniversitar se deruleaza potrivit unui Curriculum National elaborat în conformitate cu nevoile specifice dezvoltarii personale, diversitatea culturală și dialogul intercultural, nevoile pietei fortei de munca si ale fiecărei comunitati, în baza principiului</p>	

	subsidiaritatii.”	
51.		
52.		
53.	<p>Art. 53 In privinta curriculumului pentru educatia timpurie (0-6/7 ani) incurajam mentionarea la alin (1) ca curriculumul de educatie timpurie este centrat pe cele 5 domenii de dezvoltare ale “Reperelor fundamentale pentru invatarea si dezvoltarea timpurie - RFIDT” (elaborate de MECTS in parteneriat cu UNICEF), si care sunt aprobate de MECTS. RFIDT sunt definite in jurul a cinci domenii de dezvoltare: 1) dezvoltare fizica, sanatate si igiena corporala, 2) dezvoltare socio-emotionala, 3) capacitati si atitudini in invatare, 4) dezvoltarea limbajului, a comunicarii si premisele citirii si scrierii si 5) dezvoltare cognitiva si cunoasterea lumii.</p> <p>Adăugarea unui nou alineat la articolul 53 după cum urmează: 3) Echipele multidisciplinare de interventie timpurie constituite de către Centrul Judetean de Resurse si de Asistenta Educationala își desfășoară activitatea fără nicio discriminare bazată pe criteriile etnice, de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, apartenenta la o categorie defavorizata, precum si de orice alt criteriu. Încălcarea prezentei prevederi se sancționează potrivit legii.</p> <p>Justificare:</p>	Pentru evitarea diagnosticării abuzive a copiilor ca având cerințe educaționale speciale, se impune monitorizarea procesului de către organisme de specialitate independente, inclusiv aparținând societății civile. (ar trebui introdus si un capitol „sanctiuni”, in care ar trebui reglementate formele de sanctionare si conditiile de aplicabilitate ale lor)
54.	<p>Reformularea art. 54 (1) e), după cum urmează:</p> <p>e) Competente sociale si civice, centrate pe valorizarea diversitatii, a dialogului intercultural si a egalitatii de gen.</p>	Proiectul de Lege a Educatiei Nationale trebuie să țină cont de Ordinul nr. 1529 din 18.07.2007 privind promovarea diversității în curriculumul național, așadar sistemul de învățământ trebuie să aibă nu numai caracter deschis, dar și inclusiv și multicultural, în sensul includerii diversității culturale între dezideratele educației școlare.
55.	<p>Modificarea art. 55 (4), după cum urmează: - adăugarea, după „limbile minorităților”, a următoarelor: „sau bilingv”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Elevii din învățământul obligatoriu public si din învățământul obligatoriu privat acreditat beneficiaza de manuale școlare gratuite, atât pentru învățământul în limba româna, cât si pentru cel în limbile</p>	

	minoritatilor sau bilingv , în condițiile legii.”	
56.		
57.		
58.		
59.		
60.		
61.		
62.		
63.	<p>Modificarea art. 63 (4) B), după cum urmează: - adăugarea, după „limbă a minorităților naționale”, a următoarelor: „sau care au studiat la școală respectiva limbă”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Proba de evaluare a competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă, pentru elevii care au urmat studiile liceale într-o limbă a minoritatilor naționale proba de evaluare a competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă, pentru elevii care au urmat studiile liceale într-o limbă a minoritatilor naționale sau care au studiat la școală respectiva limbă.”</p> <p>Modificarea art. 63 (4) E), după cum urmează: - adăugarea, după „limbă a minorităților naționale”, a următoarelor: „sau care au studiat la școală respectiva limbă”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Proba scrisă la limba și literatura maternă – proba comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializarile, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minoritatilor naționale sau care au studiat la școală respectiva limbă.”</p>	Elevii aparținând minorităților naționale ar trebui să aibă șansa de a da probe de bacalaureat la limba maternă nu numai dacă au învățat în unități de învățământ cu predare în respectiva limbă, ci și dacă au studiat-o ca disciplină în școală. Aceasta ar stimula opțiunea acestor elevi pentru studiul limbii materne.
64.		
65.		
66.	Art. 66 introduce noțiunea de “ONG-uri reprezentative” fara a	

	adauga o definitie a acestei notiuni, lucru care ar putea genera restrangerea unui drept legitim al oricarui ONG interesat sa intre intr-un parteneriat pentru un astfel de demers. Recomandam definirea criteriilor pentru selectia ONG-urilor interesate care vor lucra alaturi de Consiliul National al Elevilor si MECTS la elaborarea regulamentului-cadru in care vor fi prevazute drepturile si indatoririle elevilor.	
67.		
68.		
69.		
70.	<p>Modificarea art. 70 (2), după cum urmează: - adăugarea, după „elevii instituționalizați”, a următoarelor: „sau proveniți din familii defavorizate”.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: „Ca masura de protectie speciala, elevii institutionalizati sau proveniți din familii defavorizate beneficiaza de gratuitate pentru categoriile de transport auto, feroviar sau naval.”</p>	
71.		
72.	<p>Art. 72. Propunem eliminarea textului „Nerespectarea acestei prevederi din culpa parintelui sau a tutorelui legal instituit reprezinta contravenție si se sancționeaza cu amenda între 500 si 5000 RON sau munca echivalenta în folosul comunitatii, prestata de parinte sau de tutorele legal instituit.” din art. 72 lit.2. si largirea obligatiei parentale referitoare la frecventa si asupra performantei scolare a copiilor.</p> <p>In concluzie, textul propus este urmatorul:</p> <p>(2). Parintele sau tutorele legal instituit este obligat sa ia masuri pentru asigurarea frecventei si performantei scolare a elevului, pe perioada învatamântului obligatoriu</p>	<p>Art. 72 introduce sanctiuni pecuniare sau munca echivalenta in folosul comunitatii pentru parintii sau tutorii responsabili de neindeplinirea obligatiei de a lua masuri pentru asigurarea frecventei scolare a elevului. Cuantumul sanctiunii poate ajunge la 5,000 de lei. Avand in vedere ca nefrecventarea scolară este specifica in special in familiile afectate de saracie, aplicarea unor astfel de masuri poate produce efecte nedorite.</p> <p>Notiunea de culpa in materia raspunderii civile delictuale sau in materia raspunderii penale este clar definite doctrinar si presupune lipsa intentiei. Credem ca inițiatorul legii a dorit sanctionarea parintilor care nu isi indeplinesc obligatia cu intentie... Mai mult, din felul in care este formulat acest text raman nereglementate conditiile de aplicare a sanctiunilor,</p>

	<p>Propunem eliminarea alin.3 al art. 72 <i>in integrum</i> asa cum este el formulat in proiectul de lege si inlocuirea lui cu urmatorul text:</p> <p>Scoala este obligata sa ia masuri pentru asigurarea frecventei si performantei scolare a elevilor, prin furnizarea unei educatii de calitate in conformitate cu standardele recunoscute.</p>	<p>ceea ce poate duce la o aplicare abuziva a unor astfel de sanctiuni. Nu recomandam stimularea participarii la educatie prin introducerea sanctiunilor pecuniare impotriva parintilor.</p> <p>Tot la subcapitolul “Beneficiarii educatiei”, desi beneficiari secundari ai invatamentului preuniversitar include familiile, nu exista nicio reglementare a educatiei parentale, modalitate prin care parintii pot sa inteleaga importanta educatiei si sa fie echipati cu abilitatile si informatiile necesare pentru indeplinirea tuturor obligatiilor parentale, inclusiv aceea de a asigura frecventa scolara a copiilor lor.</p> <p>În contractul școală-părinți responsabilitățile trebuie partajate in mod egal, „in oglinda”, în spiritul unui parteneriat transparent si eficient.</p>
73.		
74.		
75.		
76.		
77.		
78.		
79.		
80.		
81.		
82.		
83.		
84.		
85.		
86.		
87.	<p>Modificarea art. 87 (1), după cum urmează: - înlăturarea formulării „și în limitele”.</p>	

	În concluzie, propunem formularea: „Finantarea se face în baza costului standard per elev sau prescolar, după metodologia elaborată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.”	
88.		
89.		
90.		
91.		
92.		
93.		
94.		
95.		
96.		
97.		
98.		
99.		
100.		
101.		
102.		
103.		
104.		
105.	<p>La articolul 105 (1) propunem înlocuirea principiului echității cu următorul principiu, mai cuprinzător:</p> <p>Principiul egalității de tratament și nediscriminării, potrivit căruia accesul în învățământul superior se realizează fără discriminare, în mod echitabil, inclusiv prin acțiuni afirmative.</p>	<p>Având în vedere legislația antidiscriminare, respectiv Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată), dar și Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), considerăm că se impune modificarea noastră din motive de coerență legislativă și sub aspectul necesității realizării unei protecții egale a legii, pentru toate grupurile de persoane</p>

	<p>La articolul 105 propunem introducerea urmatorului principiu:</p> <p>Principiul diversității, al dialogului intercultural si non-discriminarii în învățământul superior.</p> <p>Modificarea art. 105 (2) in sensul eliminarii textului „, cu exceptia celor prevazute de lege”:</p> <p>Propunem urmatorul text: (2) În învățământul superior nu sunt admise discriminari pe criteriile de vârstă, naționalitate, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală sau orice alt tip de discriminare.</p>	<p>apartinand minoritatilor.</p> <p>Nu cunoastem un act normativ elaborat de vreun stat membru al UE care sa admita prin lege discriminarea.</p>
106.		
107.		
108.		
109.		
110.		
111.		
112.		
113.		
114.		
115.		
116.		
117.		
118.		
119.		
120.		
121.		

122.	Introducerea, după articolul 122, a articolului 123: „Învățământul superior include un curs fundamental referitor la diversitate, interculturalitate și nondiscriminare, indiferent de specializare.”	In contextul in care numeroase studii si sondaje de opinie din ultimul deceniu demonstreaza persistenta unui climat de intoleranta in societatea noastra, prezența unui asemenea curs fundamental creeaza premisele cultivarii respectului pentru alteritate in mediul universitar in particular si in societate in general. Necesitatea unei astfel de masuri de politica publica educationala vine si din faptul ca absolventii de invatamant superior sunt elita intelectuala a societatii si viitorii formatori de opinie, care vor deveni agenti de schimbare in favoarea unei dinamici democratice in societatea romaneasca.
123.		
124.		
125.		
126.		
127.		
128.	Modificarea art. 128, dupa cum urmeaza: „Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului stabileste prin ordin al ministrului un numar de locuri rezervate la admiterea in invatamantul superior în beneficiul persoanelor aparținând grupurilor defavorizate, al persoanelor cu nevoi speciale, al persoanelor din mediul rural și al persoanelor aparținând minorităților naționale, sau alte actiuni afirmative prin care sa stimuleze participarea la invatamantul superior a persoanelor apartinand acestor categorii.	Aceasta reprezinta modalitatea de aplicare a principiului acțiunii afirmative cu rol rectificativ-reparatoriu în beneficiul persoanelor aparținând grupurilor defavorizate, al persoanelor cu nevoi speciale, al persoanelor din mediul rural și al persoanelor aparținând minorităților național.
129.		
130.		
131.		
132.		

133.		
134.		
135.		
136.		
137.		
138.		
139.		
140.		
141.		
142.		
143.		
144.		
145.		
146.		
147.		
148.		
149.		
150.		
151.		
152.		
153.		
154.		
155.		
156.		
157.		
158.		

159.		
160.		
161.		
162.		
163.		
164.		
165.		
166.		
167.		
168.		
169.		
170.		
171.		
172.		
173.		
174.		
175.		
176.		
177.		
178.		
179.		
180.	Modificarea art. 180 , după cum urmează: adăugarea următorului punct: „f) Principiul diversității, al interculturalității și non-discriminării în învățământul superior.	
181.		

182.		
183.		
184.		
185.		
186.		
187.		
188.		
189.		
190.		
191.		
192.		
193.		
194.		
195.		
196.		
197.		
198.		
199.		
200.		
201.		
202.		
203.		
204.		
205.		
206.		
207.		

208.		
209.		
210.		
211.		
212.		
213.		
214.		
215.	<p>Modificarea art. 215 (5), după cum urmează: - adăugarea următorului punct: „g) dobândirea de competențe referitoare la diversitate, interculturalitate și nondiscriminare.”</p>	
216.		
217.		
218.		
219.		
220.	<p>Modificarea art. 220, după cum urmează: adăugarea funcției didactice auxiliare de asistent educațional.</p> <p>În concluzie, propunem formularea: “Personalul didactic auxiliar este format din: a) bibliotecar, documentarist, redactor; b) informatician; c) laborant; d) tehnician; e) pedagog școlar; f) instructor de educație extrascolară; g) asistent social; h) corepetitor; i) mediator școlar; j) asistent educațional; k) secretar;</p>	<p>Practicile pozitive din țările Uniunii Europene au demonstrat faptul că lucrul la grupa de grădiniță / clasă este mult mai eficient atunci când este desfășurat de către două persoane / educatori / profesori / profesori de sprijin. În cazul României, metoda de lucru în doi: educator / asistent educațional a avut rezultate semnificative, conform proiectelor desfășurate. Profesia / funcția de asistent educațional a fost pilotată în ultimii 3 ani școlari de către Centrul Rromilor „Amare Rromentza” în parteneriat cu UNICEF, aducându-se la cunoștința Ministerului rezultatele acestei pilotări. Drept urmare, în proiectele vechi ale Legii Educației, aceste rezultate au fost luate în considerare și asistentul educațional a fost inclus în categoria personalului didactic auxiliar.</p> <p>În privința calificărilor necesare pentru ocuparea funcțiilor didactice auxiliare de mediator școlar și asistent educațional, în cazul unor comunități locale cu un nivel de studii scăzut la</p>

	l) administrator financiar (contabil).”	majoritatea membrilor săi, ar trebui sa poată ocupa aceste funcții și absolvenți ai învățământului obligatoriu, urmând ca, într-o perioadă determinată, să atingă criteriile standard, pentru că, altfel, va fi imposibilă, în contextul actual, identificarea unor persoane care să candideze pentru aceste funcții și să îndeplinească criteriile standard.
221.	<p>Modificarea art. 221 i), cu privire la calificarea necesară pentru ocuparea funcției didactice auxiliare de mediator școlar, după cum urmează:</p> <p>- adăugarea, după „Sportului”, a următoarelor: „În mod excepțional, in cazul unor comunități locale cu un nivel de studii scăzut la majoritatea membrilor săi, pot ocupa această funcție și absolvenți ai învățământului obligatoriu, urmând ca, într-o perioadă determinată, să atingă criteriile standard”.</p> <p>Modificarea art. 221, după cum urmează: - adăugarea, după punctul i), a unui punct: „j) pentru functia de asistent educațional - absolvirea cu diploma de bacalaureat a liceului pedagogic, specializarea asistent educațional sau absolvirea cu diploma de bacalaureat a oricarui alt profil liceal, urmata de un curs de formare profesionala cu specializarea asistent educațional, recunoscut de Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului; in mod excepțional, în cazul unor comunități locale cu un nivel de studii scăzut la majoritatea membrilor săi, pot ocupa această funcție și absolvenți ai învățământului obligatoriu, urmând ca, într-o perioadă determinată, să atingă criteriile standard”.</p>	
222.		
223.		
224.		
225.		

226.		
227.		
228.		
229.		
230.		
231.	<p>Art. 231 care reglementeaza norma didactica nu defineste clar norma cadrului didactic din invatamantul anteprescolar, ci se refera la invatamantul prescolar. Trebuie sa existe o clarificare privind norma cadrului didactic din invatamantul ante-prescolar. Daca art. 218 alin a) ar fi formulat “in invatamantul anteprescolar si prescolar...”, atunci textul art. 231 devine clar si include si norma didactica a cadrului didactic in invatamantul anteprescolar.</p>	
232.		
233.		
234.		
235.		
236.		
237.		
238.		
239.	<p>Modificarea Art 239, prin adaugarea urmatoarei alineate: (4) Personalul didactic, de conducere, îndrumare si control, precum si personalul didactic auxiliar au obligatia sa asigure aplicarea unui tratament egal si nediscriminatoriu in mediul pedagogic. Orice forma de discriminare directa sau indirecta fata de elev bazata criteriilor de sex, orientare sexuala, varsta, apartenenta etnica, rasa, religie, origine sociala, dizabilitate sau orice forma de discriminare se sanctioneaza potrivit legii. (ar trebui introdus si un capitol „sanctiuni”, in care ar trebui reglementate formele de sanctionare si conditiile de aplicabilitate ale lor)</p>	
240.		

241.		
242.		
243.		
244.		
245.		
246.		
247.		
248.		
249.		
250.		
251.		
252.		
253.		
254.		
255.		
256.		
257.		
258.		
259.		
260.		
261.		
262.		
263.		
264.		
265.		

266.		
267.		
268.		
269.		
270.		
271.		
272.		
273.		
274.		
275.		
276.		
277.		
278.		
279.		
280.	<p>Modificare la Art. 280, după cum urmează: Art. 280 Statul își exercită atribuțiile în domeniul educației permanente prin intermediul Parlamentului, Guvernului, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerului Culturii și Patrimoniului National, Ministerului de Interne și Administrației Locale, Institutul National pentru Administrație, precum și autorităților locale.</p>	<p>Este imposibil să fie exceptat de la responsabilitate Ministerul de Interne (care administrează Prefecturile) și autoritățile locale – tocmai cele care au cel mai direct contact cu populația în teritoriu.</p> <p>Tocmai pentru că este vorba despre educația permanentă, este obligatoriu necesară implicarea acelor autorități ale statului care se confruntă cu problematica de acest gen la nivel teritorial.</p> <p>Altfel, toate celelalte ministere n-au obligații decât față de persoanele pe care le au în evidență directă: elevii, cadrele didactice, somerii, pensionarii etc.– problema e cine se ocupă de cei neînscrși în evidențele acestora.</p>

NOTA: Unele dintre propunerile de modificare a proiectului Legii Educației Naționale nu au completată rubrica Nota de fundamentare, fie pentru că acesta se afla explicat la un punct anterior din cadrul aceleiași teme, fie sunt suficient de explicative prin conținutul modificării în sine.